

Uredništvo:
Schillerjeva cesta šte. 3,
na dvorišču, I. nadstropje.

Rokopisi se ne vračajo.

List izhaja vsak dan razun nedelj in praznikov ob 4. uri popoldne.

Sklep uredništva ob 11. uri dopoldne.

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo.

Anonimni dopisi se ne uvažujejo.

NARODNI DNEVNIK

Upravišтво:
Schillerjeva cesta šte. 3.
Naročnina znaša za avstro-
ogrske dežele:
celoletno . . . K 25.—
polletno . . . K 12.50
četrletno . . . K 6.30
mesečno . . . K 2.10
Za Nemčijo:
celoletno . . . K 28.—
za vse druge de-
žele i. Ameriko K 30.—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za oglase (inzerate) se
plačuje od četrstopenne
petit vrste po 12 h. za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna šte. stane 10 h.

Štev. 295.

Telefonska številka 65.

Celje, v ponedeljek, dne 27. decembra 1909.

Čekovni račun 48.817.

Leto I.

Novoletno darilo iz štajerskega deželnege zbora.

Čaka nas letos za Novo leto darilce iz Gradca, ki ne bode prijetno. Ali se bodo zvišale splošne deželne doklade k direktnim davkom ali pa dobimo zvišano deželno doklado na pivo, nekaj podobnega gotovo pride. Kaj rečemo mi k temu?

Ne le Štajerska, tudi druge dežele tožijo že dolgo, da nimajo dovolj dohodkov za pokritje bremen. Koliko se je pisarilo o ozdravitvi deželnih financ! Bile so tudi konference z osrednjo vlado v ti zadevi, naj bi država odkazala deželam od svojih prejemkov primeren delež. Govorilo se je tudi, da se nekaj zgodi. Zdaj pa naenkrat razočaranje. Dunajska vlada je pisala deželnim odborom ljubeznjivo pismo rekoč: Ne gre! Ne moremo dobiti novih davkov, kako torej vam hočemo kaj dati? Pomagajte si sami in jaz vam bom pomagala s tem, da predložim od deželnih zborov sklenjene zakonske predloge cesarju v potrjenje. Če sklene štajerski deželni zbor zvišanje deželne doklade na pivo od 2 kron do največ 4 krone za 1 hl, rečem jaz dunajska vlada b, če reče štajerski deželni zbor a. To je pravljica, ki se nam pripoveduje in ki je našla silno neprijazen odmev med pivnimi industrijalci, med delavstvom in tudi med — hmeljarji! In kaj nam piše deželni odbor? Še s tem nam ni pomagano, pravi. Tudi splošne doklade k direktnim davkom moramo zvišati nad dosedajšnjih 50%!

Kaj se je pa naenkrat zgodilo, da v Gradcu izdajo toliko deželnega denarja? Kaj smo pa dobili novega, kar toliko stane? Nikdo ne vidi tega, najmanj mi Slovenci. Nobene meščanske šole, nobene bolnišnice, nobene železnice, nikake regulacije rek, niti vinarja za naše združništvo, nič zvišanja plač učiteljstvu! Kam gre torej ves deželni dohodek iz dosedanjih davkov?

Bolezen ni od včeraj. Štajerski deželni odbor že dolgo ve, kako se godi. Že leta in leta delajo dolgove! Prejšnji deželni zbor je sklenil izdatke, ki so presežali dohodke očitno daleč. Pa kaj to! Morali so ustanoviti v Mariboru deželno nemško učiteljsko za nemškutarske učiteljice. Razširili so morali ptujsko nižjo gimnazijo v višjo, akoravno imamo na Spod. Štajerskem 3 nemške gimnazije za 40.000 Nemcev! (Slovenci nobene za pol milijona duš!) Studentenheime v Celju, Ptuj in Mariboru so morali dobiti mastne deželne ustanove. Za deželno bolnišnico v Stiftingthala pri Gradcu so dovolili kljub praznim blagajnam 7 milijonov kron, stalo jih bo 10 milijonov. Mi Slovenci smo dobili edino ubogo kmetijsko šolo v Št. Jurju, kar je edina pridobitev zadnjih 10 let! Dá, dá! Ad maiorem Germaniae gloriam, za pokrepitev nemškega značaja dežele so delali v Gradcu leta in leta brezvestne dolgove.

Dobro so vedeli, da so pod ničlo, toda pred volitvami deželne doklade

zvišati je sitno. Delajmo dolgove, doklade naj zviša novi deželni zbor! Tako je neprikrito govorila nemška deželnozborska večina! In danes mora ista deželnozborska večina ugrizniti v kislno jabelko in jamčimo davkoplačevalcem, da se ta teden gladko sklene v deželnem zboru štajerskem zvišanje deželnih davkov. Po novem letu pa pridejo novi lahkomišelnosti izdatki in čez par let novo zvišanje deželnih doklad! Tako gospodari ponosni in močni štajerski deželni odbor!

In Slovenci?!

V poštev pridejo pač tu samo slovenski klerikalni poslanci, ki so z nasilstvom ugrabili 12 izmed 13 slovenskih mandatov za deželni zbor. Njih zadene vsa odgovornost za zastopanje slovenskih interesov! Pa kaj nam bodo ti reveži pomagali! Kakor se je svoj čas povedalo, imamo v Gradcu 7 Ter glavov. Niti eden izmed naših oficijelnih zastopnikov v Gradcu nima ugleda in veljave. Tudi nova bremena se bodo sklenila, ne da bi slovensko zastopstvo imelo kaj govoriti. Vsaj to lahko opravičeno pričakujemo, da slovenski poslanci ne bodo oddali svojih glasov za nove davke, če sklenitve istih ne morejo zabraniti.

Slovenska javnost na Spodnjem Štajerskem prav dobro ve, da nam klerikalno poslanstvo v Gradcu ne bode nič izposlovalo. Gradec nam nikdar ni ponujal drugega nego bič in bremena. Z zvišanjem novih davkov se bode slovenske davkoplačevalce le zopet vpreglo, da bodo pomagali pripravljati sredstva za ponemčevanje dežele. Nič ne pričakujemo iz Gradca, vemo, da naša bodočnost tiči v naši lastni moči in pridnosti. Ne preostaja nam torej drugega nego zoper potratno gospodarstvo iz štajerskega deželnega zbora in odbora protestirati. Vsaka otvoritev zasedanja štajerskega deželnega zbora vzbuja v nas Slovencih le nezaupanje in srd proti Gradcu. Tako tudi sedaj, ko nam je pričakovati v malo dneh v Gradcu sklepov, ki bodo prinesli tudi Slovencem nova bremena in nič dobčka. Zvišanje davščin je novoletno darilo iz Gradca!

Politična kronika.

v Bienenrthovo modrovanje. V dunajskem „N. W. Journal“ modruje za Božič Bienenrth o rekonstrukciji vlade. Med drugim pravi g. baron sledeče: „Vladati se pravi skrbeti in zidati za bodočnost.“ (Kako se torej mora v Avstriji vladati, je najlepše dokazal Bienenrth s svojim tlačenjem Slovanov.) Šef kabineta, ki se tega zaveda, bode toraj moral že vnaprej skrbeti, da bode doma neka gotova garancija za trajajoče koristno in plodno delovanje novih ministrov in vlade. Bienenrth zahteva torej zavarovanje gg. ministrov na portfelje. Ali nima dobre vesti? Čemu hoditi k Slovanom po garancije in obveznosti, saj ti ničesar drugega ne zahtevajo ko pravico in enakopravnost? Ako so doslej mnogokrat veliko žrtvovali za obstoj in razvoj te države, bodo

vbodoče gotovo še več, ako se jim bo omogočila poleg dolžne ljubezni tudi srčna. Slovani bodo tudi brez garancij storili vse za ohranitev parlamenta in dobrih stalnih razmer v državi — a pogoj za to je pravičnost in enakopravnost.

v Poljski glasovi o pomenu Friedjungovega procesa. Vsi poljski listi, vsepoljski, konservativni in demokratični komentirajo živo konec Friedjungovega procesa; splošna sodba je, da so iz njega izšli poslanci srbohrv. koalicije popolnoma čisti in da pomenjajo senzacionalna odkritja o ponarejenih dokumentih velikanski poraz avstroogrske diplomacije. „Nova Reforma“ pravi v članku „Zopet poraz“ med drugim sledeče: Kompromitirano je pred vsem avstroogrsko ministerstvo za zunanje zadeve. Jasno je videti, s kako napačnega stališča je sodilo različne narodnostne izjave ob času aneksije in kako slabo umeva narodnostne probleme, ki so velike važnosti za celo monarhijo. Glavni vzrok vsega tega je ta, da gospodje v ministerstvu za zunanje zadeve gledajo na vse te probleme z očmi nemškega centralizma, ne ozirajoč se niti najmanj na čiste in idealne narode v državi. Več nego naravno je, da so med avstrijskimi in ogrskimi Srbi eksistirale simpatije do bratov v kraljevstvu in da je nastala v težkih trenutkih minule zime med njimi tako duševno in narodno razpoloženje, kakor med gališkimi Poljaki in brati na Nemškem in Ruskem. Samo okosteneli centralist, kateri misli, da morajo narodi v sebi vsako narodno čuvstvo na ljubo državni ideji, je mogel v različnih izjavah na jugu videti — veleizdajo. — Slovenski klerikalci, ali vas ni nič sram?

Drobne politične novice.

v Od „pravih ruskih ljudi“. Minul teden so v Saratovu slovesno otvorili novo vsenčilišče. Pri otvoritvi je bil navzoč po jeden katoliški, protestantski in mohamedanski duhovnik, samo pravoslavni je manjkal. „Pravi Rusi“ so namreč sklenili bojkotirati slavnost, ker vidijo v vsenčilišču novo ognjišče politične propagande.

Med novimi udi gosposke zbornice bodeta tudi štaj. dež. odbornik Link in bivši rektor češkega vsenčilišča v Pragi dr. Goll.

Češki radikalci se hočejo po poročilih „Češk. Slova“ separizirati in se ne udeležiti bodočih pogajanj „Slov. jednota“ z vlado glede preosnove vlade. „Slov. jednota“ je sicer sklenila, da se pogaja le z bodočim ministerskim predsednikom, ker bo pa ta skoraj gotovo zopet Bienenrth, je to le cepljenje besedi.

Dnevna kronika.

v „Doma in v tujini“. Pod tem zaglavjem bi se lahko pisali celi romani, kako neznajčajni so slovenski klerikalci. Spomnimo se, kako škandalozno nesramno je pisal „Slovenec“ o Supilu in hrv.-srb. koaliciji za časa procesa. Stvar smo pribili — in ker je pregnusna, se nočemo z njo več baviti. Sedaj pa dr.

Šušteršič na Dunaju v „Zeit“ hinavsko zavija oči in pravi, da ni nikdar dvomil, da bi bila koalicija kedaj zasledovala veleizdajske smotre, ter pozdravlja izid procesa z velikim zadovoljstvom. In koliko veleizdajskega blata je nametal na koalicijo že „Slovenec“, dr. Šušteršičev organ! Fej takim dvoživkam!

v O političnem pomenu dunajskega procesa (proti Friedjungu) je v sobotnem „Času“ znani češki profesor dr. Masaryk, ki je v procesu samem igral važno ulogo, med drugim napisal sledeče: „V dunajski porotni dvorani je bila porazena ta zastarela aristokratska diplomacija, je bil porazen absolutizem vnanje politike; aristokratska diplomacija danes nima več nobenega pomena, je nesposobna za razumevanje in pospeševanje pravega razvoja narodov. Zgodovina in mednarodni stiki se ne omejujejo več samo na parketne razgovore in sklepe. V danem slučaju avstrijske diplomacije ni razumela tega globokega vretja v srbo-hrvatskem narodu, ki je bilo izsiljeno vsled aneksije; pravim izsiljeno, ne izzvano, kajti gibanje, na katerem je udeležena tudi srbsko-hrvatska koalicija, traja že več let; avstrijska diplomacija ni razumela, da si desetmilijonski narod, razkosan na razne države in administracijske celote, to razkosanost intenzivneje jemlje k srcu in da tem energičneje dela na kulturno zedinjenje.“

Dunaj bi se lahko iz procesa mnogo naučil, bi se lahko naposled po procesu tudi izmodril. Se-li bo?

Na Dunaj je prišlo do petdeset poslancev iz Hrvatske, prišli so zastopniki vlade in naroda iz Srbije; razume-li grof Aehrenthal, kaj to pomeni, kaj bi to pomeniti moglo? Dunajsko časopisje, z edino izjemo, razume to in razumeli so to celo porot. predstavniki tega tipičnega malega človeka dunajskega; predsednik porotnikov je izrazil svoje zadovoljstvo vsled izmirjenja in si je želel, naj bi iz tega vzklila sreča za Avstrijo.

Na Dunaj so prišli Hrvati in Srbi iz Hrvatske in Ogrske, so prišli Srbi iz kraljevine, prišli so in govorili o svojih zadevah javno in dunajsko javno mnenje jim je postalo naklonjeno in proces je končal s poravnavo; gotovo je dunajski proces za mirne odnose med Jugoslavlani in Avstrijo mnogo več storil, nego vsa razumnost avstrijske diplomacije in avstrijskega generalnega štaba.

Zastraševalna taktika grofa Aehrenthala je doživela popolni fiasko. Časopisje v službah grofa Aehrenthala je z visokega gledalo na to malo Srbijo, to časopisje je pisalo o nekulturnosti in nezanesljivosti Srbije in glej — predstavniki te Srbije so si pridobili s svojim nastopom na Dunaju simpatije in spoštovanje ne le Dunaja, ampak cele Evrope, ta mala Srbija je porazila moralno in politično! Ne dvomim niti najmanj, da se Srbija iz te svoje zmage mnogo nauči, morda več kot Avstrija iz svojega poraza.

u „Slovenec“ — puntar proti sv. Stolici? Neumnost, boste rekli. In vendar je res. Tržaška klerikalna „Zarja“ odgovarja v svoji šte. 52. z dne 24. tm. na dr. Krekov članek v „Slovencu“, kjer ta tržaške klerikalce ostro prijemajo za ušesa, češ da je naravnost „izdajstvo“, da tržaški klerikaci napadajo v „Zarji“ VLS, dalje da bode stranka „vsakega takega klevetnika postavila pred prag“ itd. „Zarja“ zdaj odgovarja da je v „Slovenčevem“ pisanju, češ da je papež izdal naredbe v zadevi slovanskega bogoslužja pod vplivom avstrijske in ogrske vlade, „dovolj jasno zapopaden poziv k ne

pokorščini do sv. Stolice." In dalje piše isti list: „Kdo je izdajica Vseslovenske Ljudske stranke, oni, ki javno zavrže njeno temeljno načelo pristnega katoličanstva in udanosti do sv. Očeta in tako stranko izpostavi zasmehu njenih zagriženih nasprotnikov („Slovenec“) ali oni, ki brani strankino temeljno načelo in opozarja stranko na pretečo nevarnost („Zarja“)“ In zopet: „Veren katoličan in pristaš katoliške politične organizacije sta ena sama oseba, imata oba eno dušo in eno vest. Katoličan, ki postane član katoliške politične organizacije, ne neha s tem biti še vedno, vsak hip in v vsakem odnosu član katoliške cerkve. Nikdar se torej ne more odpovedati dolžnemu spoštovanju do cerkvenih odredb.“ — Take nauke o katoličanstvu daje „vseslovenskemu dnevniku“ tržaški kaplan Ukmar. Ali so pri „Slovencu“ res že čisto pozabili dogmatiko? Pravcati „liberalci“!

Štajerske novice.

Petodstotno zvišanje vseh deželni doklad. Zvišanje deželne doklade na pivo. In še — Stiftingthal! V današnjem uvodniku se v splošnem ukvarjamo s slabim finančnim položajem dežele. Graška „Montagszeit“, ki ima dobre zveze z deželnim odborom, ve že nekatere podrobnosti o novoletnem „dar ilcu“ iz Gradca. List piše: „Štajerska dežela prestopi v Novo leto z ogromnim še nepokritim proračunskim letnim primankljajem 4 milijone kron. Od teh odpadejo 3 milijoni na redne izdatke, 1 milijon za izvanredne. Ta se bode porabil za regulacije potokov in rek ter za vinogradništvo; deželni odbor ga smatra za investicijo in bode najel v ta namen posojilo. Ostanje pa še trije milijoni nepokriti. Kako je znano, namerava predlagati deželni odbor zvišanje deželne doklade na pivo, to je 2 K pri hl. Od tega si obeta dežela 1.100.000 do 1.200.000 K dohodkov na leto, seveda, ako konzum ne bode nazadoval. Zadnjega pa se borijo ne le pivovarji temveč tudi občine, ki bi od nazadovanja konzuma same trpele škodo. Ker bi pa to zvišanje deželi še ne prineslo dovolj denarja, misli deželni odbor predlagati petodstotno zvišanje deželni doklad na vse direktne davke. To bi neslo okroglo 850 tisoč kron — skupaj torej 2 milijona kron. In kar je na stvari najstrašnejše, bi še vključ temu ostal jeden milijon nepokrit in čakajo še velikanski izdatki za — Stiftingthal, za dogradnjo dež. bolnišnice.“ Mi k temu sijajnemu spričevalu gospodarstva in zmožnosti dež. odbora in nemške večine nimamo ničesar dostaviti.

o Mladinski shod v Središču. — Kako marljivo deluje krajevni odbor Z. S. N. M. za Središče in okolico, je pokazal znova včerajšnji lepi in množestvilno obiskani shod, kateri se je vršil v stari šoli. Od osrednjega odbora je prišel tov. Janko Lešničar, kateri je navduševal mladino k vstrajnemu in pridnemu delu in se bavil z delokrogom in nalogami krajevnih odborov Z. S. N. M. Ob splošnem ogorčenju zbranih je ostro protestiral protitemu, da se je usodil duhovnik dr. Hohnjec v Šmarju imenovati naše fante nepoštenjake in da je opsoval misijonar v Žalcu slovenska narodna dekleta za vlačuge. Povdarjal je znova, da Zveza slov. napr. mladine ne neti prepira in sovraštva, temveč skušajo istega netiti in zdrževati žalibože ravno oni, ki bi ga morali najbolj pospeševati: to so nekateri časti in denarja željni mladi duhovniki. Ako taki ljudje z grdim obrekovanjem in psovanjem, katero je nevredno vsakega dostojnega in izobraženega človeka, delajo

tako proti nam, kažejo samo, da niso vredni oznanjevati in braniti vere ter da niso poklicani delovati za izobrazbo naše mladine. Slepec naj ne sodi o barvah — in slovenski stariši naj dobro premislijo, predno izroče svoj najdražji zaklad duhovnikom, ki krađejo čast in dobro ime njihove mladine. Za tov. Lešničarjem je govoril g. učitelj Čulek o pomenu pametnega (racionalnega) gospodarstva, na kar se je vnel živahen pogovor o obnovitvi knjigovodskega tečaja za kmetijsko gospodarstvo v Središču. — Tov. pravnik Šalamun je zavrnil nekatere lažnjive napade „Slov. Gosp.“ na obreška dekleta in fante in z lepimi besedami opisal cilje Zveze slov. napr. mladine. Govorilo se je še o gled. predstavah, pevskem zboru, predavanjih in drugih društvenih zadevah. Shod je spretno in čedno vodil tov. predsednik kraj. odbora Šala. Živel! vrli tovariši in tovarišice iz Središča ter okolice! Naj se pri vas misel Z. S. N. M. vedno lepše širi in razvija!

o Iz Sevnice. Že od nekaj je naš trg dobro znan na slovenskem Štajerskem po svoji narodnosti, tako da se prišteva med najbolj zavedne slovenske trge tostran Save. Kako veselo življenje je bilo še tukaj pred par leti, posebno v zimskem času, ko so se zbirali domačini pogostokrat v veselih družbah in niso skrbeli ob teh prilikah samo za zabavo, ampak v prvi vrsti jim je bila skrb za obrambo slovenskega življa v trgu kakor tudi v okolici. Toda kakor se že vobče priznava, so ti časi že minuli. In ako že „tempora mutantur“, mi se na noben način ne smemo spremeniti! Posebno pa v sedanjih časih, ko so že začeli naši narodni nasprotniki vtikati svoje grabežljive roke v našo posest, ko so se že lotili tudi naše mladine, bilo bi pač lahko usodepolno za naš trg, ako bi tudi vnaprej spalo vse spanje pravičnega. Ako pogledamo v različne gostilne, ki so „drugace“ vse narodne (ker imajo namreč nabiralnike C. M. družbe) bodeš na prvi pogled natanko spoznal to velikansko narodno navdušenje. Posebno, ako se potrudiš v Čitalnico in rečeš naši Kramarci, naj položi nabiralnik na mizo, se ti zadovoljno nasmehlja rekoč: „Je gospodom špilavcem na poti“. In hitro ga potisne kam v kot, da po teden dni ne zagleda belega neva. Naj bi te vrstice vsaj nekoliko vzdramile našo inteligenco in jo opominjale, da bi se bolj zavedala svojih narodnih dolžnostij. Škoda bi bilo našega trga ob deroči Savi, da bi se tako daleč spozabil in se vzdramil šele, ko bi bilo morda že prepozno.

o Gemilsko. Včeraj, na Štefanovo, je bila tu pridiga nekega celjskega kapucina, katere edini predmet je bilo hujskanje in zmerjanje napredno mislečih ljudi. Ko je vsled tega nastalo mrmranje med poslušalci in so se nekateri celo odstranili, je zagrozil ta oznanjevalec miru in ljubezni: „Kdor noče poslušati, naj gre vun! Kdor bo pa ugovarjal, mi ga naznanite, bode dobil šestmesečni zapor!“ Več še poročamo!

o Nova pridobitev za Celje? Pri agrarni operaciji na Kranjskem se pripravljajo večje osebne premembe. Sedanji lokalni komisar Sima-Gal bode baje premeščen v Celje in sicer kot koncesija — Slovencem. Mož pa je eden najbolj nadutih ljubljanskih nemškutarjev. Na mestu je tedaj, da se proti takemu norčevanju ugovarja in za slovenski Štajer zahteva lokalnega komisarja slovenske narodnosti.

o „Treudeutscher Dank“. Celjski trgovski pomočniki so se naveličali Oehsa in so si hoteli ustanoviti lastno bolniško blagajno. To pa dr. Ambro-

žiču ni bilo po dlaki in zategadelj ni hotel prošnje za ustanovitev niti odpaslati v Gradec. Moral je posredovati dr. Negri po namestnji, da se je Ambrožič spomnil svojih dolžnosti kot vodja političnega urada. Prošnja je šla v Gradec — in v zahvalo za „opomin“ je dal Ambrožič trgovske pomočnike, ki so najzvestejši člani nemških društev in vselej neso svoje večinoma slovenske kosti za celjske renegate v boj, po „vahtarici“ zasmehovati. To je tisto, kar se imenuje „trendentscher Dank“.

V Šmarju pri Jelšah so si „mladeniči“ glasom poročila „Slovenca“ ustanovili „Orla“.

o Oddelno orožniško poveljstvo nameravajo ustanoviti v Radgoni.

o Za lekarno v Trbovljah se poteguje magister Franc Peharc iz Celja.

o Blato v nemškem Mariboru je po nekaterih ulicah tako globoko, da ljudje ne morejo na cesto. V Melju je nekdo zgubil v blatu črevelj, in istega rabijo sedaj za rešilni čoln. Pa obč. odbor ima skrbi glede slovenske manjšinske šole in se nima časa brigati za take malenkosti kakor je blato na ulicah.

o Odlikovanje. Imenovan je profesor na mariborskem učiteljskem gosp. Ivan Koprivnik ob prestopu v pokoj za šolskega svetnika.

o Protestni shod proti zvišanju deželni doklad na pivo in hišno-najemninski davek so sklicali za danes zvečer socijalisti v Eggenbergu pri Gradcu. Njihovi listi agitirajo za veliko udeležbo.

o Občni zbor Savinske podružnice S. P. D. se vrši jutri, v torek, ob 7. uri zvečer v celjskem Narodnem domu. Ako se ob tej uri ne nabere dovolj članov, se vrši ob 8. uri drugi občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu članov. Vspored: 1. Pozdrav predsednika. 2. Poročilo o društvenem delovanju v letu 1909. 3. Slučajnosti. Vsak prijatelj in prijateljica naših krajskih planin dobrodošla! Posebna vabila se ne razpošiljajo.

o Za knjigarno v Celju je prosila tvrdka Goričar in Leskovšek. Obrtna oblast je pa prošnjo odklonila, češ, da obstoje v Celju že tri (!) trgovine s knjigami in torej ni lokalne potrebe.

o Svetla zvezda večernica. Po solnčnem zahodu je možno sedaj videti na južozapadnem nebu zelo svetlo zvezdo, ki blesti v svetli, beli luči. To je planet Venus, ki je dosegel 2. dec. za nas največjo vzhodno oddaljenost od solca in ga lahko vidimo zvečer kake tri ure. Za dobre oči je viden celo podnevi. Zanimivo je, da so ga videli tudi l. 1870., dne 20. septembra, ko so italijanske čete vzele Rim, ob belem dnevu. Zato so imenovali to zvezdo „stella d' Italia“. Venus se sicer blišči tako svetlo vsakih 29 mesecev, posebno svetlo pa vsako osmo leto.

o Za Roseggerjevo ustanovo je podpisala 2 tisoč kron tvrdka Westen v Gaberju pri Celju. To je tista tvrdka, ki prodaja svojo kuhinjsko posodo izključno po slovenskih, hrvaških in srbskih deželah.

Kranjske novice.

o Revizorjem pri „Zvezi slovenskih zadrug“ je imenovan g. Miško Reicher, tajnik marborske posojilnice.

o Belapeč na Gorenjskem prodana! Deželni šolski svet kranjski je tako-le sestavljen: predseduje Schwarz, prisedniki so Kaltenegger kot poročevalec, Junowicz, Hubad, Levec, Belar, Černivec, dr. Tavčar kot zastopnik Ljubljane ter klerikalci Keržič, Lesar, Šustersič, Lampe, Jaklič, Jarc. V zadevah ljudskih šol z nemškim učnim jezikom glasujeta Belar in Levec, glede slovenskih pa Hubar in Levec. Kleri-

kalci tvorijo sedaj vselej ravno polovico deželnega šolskega sveta. — Kedar je treba kakega naprednega učitelja disciplinirati, glasuje Kaltenegger ali dirimira Schwarz vedno za klerikalce. Tako n. pr. je proti premestitvi Žirovnika iz Št. Vida v Borovnico glasovalo ravno toliko prisednikov kakor za premestitev, Schwarz je glasoval drugače kakor oba nadzornika in odločil za discipliniranje Žirovnika. V belopeškem slučaju je bilo z ozirom na kvalifikacijo prosilcev ter na terno-predlog okrajnega šolskega sveta stališče Slovencev jako lahko. Šolniki so morali glasovati za slovenskega prosilca in če bi S. L. S. storila svojo dolžnost, bi bil seveda imenovan. Klerikalci pa so sedeli poleg in se vzdražali glasovanja, vsled česar je bilo omogočeno, da so glasovi Belar, Junowicza in Kalteneggerja izdali ter je Schwarz odločil. Stojimo pred novim izdajalstvom S. L. S. Mi smo pesimisti, a tolike propalosti nismo pričakovali. Za Judeževe groše so izdali in prodali Belopeč, kjer živi zatirana slovenska manjšina. Na Dunaju sklepajo o lex Axman, v Ljubljani se podoben zakon kakor pesek v oči predlaga, pri glasovanjih pa so načela in obljube pozabljene. Kvalifikacija Potokarjeva je boljša nego ona dose-danjega šulferajnskega učitelja Krandlanda. Potokar govori in piše nemški perfekt in je že svoj čas z izvrstnim uspehom učiteljeval na nemški šoli v Dragi. Kakšen krik je bil svoj čas radi imenovanja Belarjevega. Takrat so klerikalci rekli, da pomnože zastopnike deželnega odbora zato, da se bode odtehtalo glasovalno pravico Belarja, da ne bode mogel v narodnem oziru škodovati! Zdaj pa odloča Belarjev glas, odposlanci deželnega odbora pa — molče. Kdor je kdaj le količkaj smatral Jarca in druge za narodne Slovence, ta je zdaj videl, da imamo opraviti z **brezdomovinsko bando**, ki se prodaja Nemcem in ki ji ni niti najmanj za naš slovenski narod.

o V Žužemberku je postal notar dozidajni not. kandidat Anton Carli.

o Humoristično-satirični list „Tresk“ začne, kakor poroča „Slovenec“, ob Svetih treh kraljih izhajati v Ljubljani.

o „Erazem Predjamski“, prvo delo nadebudnega pisatelja Vitomila Jelenca, se je včeraj zvečer prvič predstavljalo v ljubljanskem gledališču pred razprodano hišo. Obenem se je obhajala desetletnica domačega izvrstnega igralca Hinka Nučiča, ki je dobil več daril in se ga je slavilo v nagovorih. Romantična igra na podlagi domače zgodovine je prav lepo uspela. Pisatelja so poklicali na oder.

Primorske novice.

o Imenovanje tržaškega škofa dr. Nagla za koadjutorja cum jure successionis dunajskemu nadškofu Gruschi je kakor potrjujejo dunajski listi, gotova stvar. Kandidata za to mesto sta bila še solnograški posveč. škof dr. Kaltner in brnski škof grof Huyn, pa sta propadla.

o Naslov in značaj ekr. dvornega svetnika je dobil višji finančni svetovalec in finančni podravnatelj v Trstu dr. Napoleon Fabbro.

o Pri tržaških laških neodrešenih se vrše že zopet policijske preiskave, ki so seveda strogo tajne, vendar se pa sumi, da se gre za zločin motenja javnega miru in za — veleizdajo. O ti regnicoli!

Društvene vesti.

o Knjižnica Št. Jurij ob Juž. ž. priredi vsem svojim članom na Sil-

vestrov večer v gostilni g. A. Nendla zabavni večer z dvema igrokazoma. 1. „Pridiga izza gardin“. 2. „Srečno novo leto“. Po igri petje. Začetek ob 7. uri zvečer. Vstopnina prosta. Gostje dobrodošli. Na obilo udeležbo in vesel sestanek vabi odbor.

a **Kmetijsko bralno društvo pri Mali Nedelji** ima svoj redni občni zbor v nedeljo, dne 9. prosinca 1910 ob 3. uri popoldan v gostilni g. Senčarja. Dnevni red: 1. Odborovo poročilo. 2. Vpisovanje udov. 3. Volitev novega odbora. 4. Slučajnosti. K gotovi in mnogobrojni udeležbi vabi najvljudneje odbor.

a **Občni zbor „Slovenskega čebelarškega društva za Spodnje Štajersko“** se vrši 6. prosinca 1910 na dan sv. Treh kraljev ob pol 11. uri predpoldne v posojilniški dvorani v „Narodnem domu“ v Celju po sledečem sporedu: 1. Pozdrav. 2. Poročilo tajnika. 3. Poročilo blagajnika. 4. Volitve. 5. Predavanje. 6. Slučajnosti. Predlogi se naj pošljejo vsaj tri dni pred zborom predsedniku g. Kurbusu v Slivnico. K mnogobrojni udeležbi vljudno vabi odbor.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

Velika železniška nesreča na Češkem.
14 oseb ubitih, nad 20 težko ranjenih.

v Dunaj, 26. dec. C. kr. ravnateljstvo za vse proge državne železniške družbe je priobčilo sledeči komunik o železniški nesreči pri Uberskem: Po dosedanjem preiskovanju se je dognalo, da je trčil 25. dec. vsled napačno postavljenih distančnih plošč ob 9. uri 30 m dop. praški brzovlak št. 2 v postaji Ubersko (blizu Pardubic) v tovorni vlak št. 351, ki je ravno premikal. Pri tem sta bila 2 stroja, 2 službena voza in 6 osebnih vozov težko poškodovanih; med njimi so trije popolnoma razbiti. Od žel. uslužbencev je ubitih 5 oseb; jeden nadsprevodnik, 1 sprevodnik, 2 ključavničarja in kurjač. Od potnikov je ubitih 9 oseb in sicer Jaroslav Krajcar, lastnik parne žage, Žiga Bergmann, potnik, Adolf Jordan, gospa Löwit, Ernestina in Klara Ornstein iz Kolina, Marija Vodehnal iz Zalabov, Emilija Kantor iz Libercev in Rozalija Kolar iz Smržavke. Ranjeni so štirje železniški uslužbenci in 16 potnikov.

v Pardubice, 26. dec. Na postaji Ubersko se je včeraj zgodila strašna železniška nesreča. Brzovlak št. 2, ki zapušča ob 7.30 min. zjutraj Prago, je trčil na postaji Ubersko v tovorni vlak št. 351. Nesrečo je zakrivil napačni signal pri plošči pred postajo. Brzovlak, s katerim se je zaradi praznika vozilo zelo mnogo ljudi, se je natančno po voznem redu odpeljal iz Pardubic in bi se moral peljati skozi postajo Ubersko. Tam pa je stal na prevoznem tiru z lesom naložen tovorni vlak. Osebe je ravno hotelo spraviti vlak na postranski tir, da bi napravilo prostor za brzovlak. To delo pa se je vršilo ob času, ko je signalna plošča pred postajo kazala prosto vožnjo. Ko je pripihal brzovlak s hitrostjo 80 km na uro do postaje, je bil še le jeden del tovrnega vlaka na postranskem tiru, stroj in več voz pa je še počasi vozilo na glavnem. Oba strojevodja sta takoj opazila velikansko nevarnost, strojevodja na brzovlaku je z vso silo v oddaljenosti 300 m zaviral — toda je že bilo prepozno. V naslednjih sekundah sta vlaka že trčila skupaj. Osebe na tovrnem vlaku je večinoma poskakalo na tla in se rešilo. Oba stroja sta se s strašnim treskom zarila drug v drugega; tenderji so bili porinjeni na stroja, osebni vozovi in tovorni vozovi z deskami so bili v trenutki razbiti in nudilo sliko žalostnih razvalin. Vlaka sta trčila s tako silo drug v drugega, da so leseni in

železni deli posameznih zdrobljenih vozov leteli do 25 m daleč. Tir je razdrt, tračnice prerezane ali zavite.

z **Pardubice**, 26. dec. Velik strah se je lotil potnikov po vozovih, ko je začelo tuintam iz plinskih kotlov pod vozovi goriti. Vendar je močan dež kmalu pogasil ogenj. — Na mesto nesreče sta kmalu prišla dva rešilna vlaka. Včeraj so celi dan in celo noč delali na progi, da so odstranili razvaline; vlaki so mogli mimo šele danes ob 8. uri zjutraj voziti. Mrlič so spravili v tukajšnje skladišče na postaji, težko ranjene pa v pardubiško bolnišnico, lahko ranjene pa s pomožnim vlakom v Brno. Rešilna akcija je bila težavna; trebalo je najprej spustiti par iz polomljenih strojev, da bi se ne razleteli; iz razrušenih in polomljenih vozov so odmevali klici za pomoč, iz nekaterih je celo tekla kri. Mrtveci so strašno izgledali. Trupla so bila vsa razmesarjena, mnogim so manjkale roke ali noge, katere je bilo treba še le pokati.

z **Pardubice**, 27. dec. Kerkor se je danes dognalo, je bilo v Uberskem 11 oseb ubitih, 16 težko in pa 12 lahko ranjenih. Uradnik Zeis, ki je nesrečo z nepazljivostjo zakrivil (nastopil je ob 7. uri zjutraj po 24. urnem počitku službo), je prvi trenutek zbežal od strahu in groze in je prišel šele čez dve uri nazaj. Na kolodvoru so ga orožniki takoj zaprli in eskortirali v pardubiško ječo. — Pri zaslišanju v Uberskem je rekel, da je nedolžen in da je dal semaphor na „stoj“ postaviti. Izjavil je, da bi se bil že usmrtiti, a tega ni storil z ozirom na svojo ženo in otroke. Nasproti Zeisovi izjavi pravi čuvaj pri signalni plošči, da je ta kazala prosto vožnjo; isto izpoveduje tudi težko ranjeni vlakovodja. Zeis je tudi v zadnjem hipu nvidel svojo napako in je kazal vlaku z mahanjem rok, naj se ustavi.

a **Pardubice**, 27. dec. Število smrtnih slučajev na Uberskem se je zmanjšalo na 11, ker se je skazalo, da sta 2 železniška uslužbenca samo težko ranjena ne ubita in se je tudi dognalo, da ste gospa Lewit in Emilija Kantor iz Liberce ena in ista oseba. — Pač pa sta danes v Pardubicah v bolnišnici umrla vsled svojih težkih ran tovarnar Hofrichter iz Wiesenthala, bratranec znanega nadporočnika Hofrichterja in pa sprevodnik Hejduk.

a **Ubersko** je majhna občina okrajnega glavarstva Visoke Myto ob železnici Praga-Brno-Dunaj. Ubersko šteje samo 500 prebivalcev.

Panika v Lvovskem kinematografu.

a **Lvov**, 26. dec. Včeraj popoldne je med predstavo v tukajšnjem kinematografskem gledališču zaklical nekdo, da gori. Občinstvo je začelo v divjem strahu dreti na stopnišče, kjer so že čakali ljudje na drugo predstavo. Pri gnječi sta se zadušila dva dečka, jeden 10, jeden 16 let star, osem drugih oseb je pa težko ranjenih. Vse ranjence so morali spraviti v bolnišnico. Poročilo o ognju pa ni bilo resnično.

Senzacijonelen proces v Beogradu.

Beograd, 27. dec. Pred tukajšnjim sodiščem se bode vršila obravnava proti nekdanjem uradniku finančnega ministerstva, rojenemu Bosancu, po imenu Sovriču, ker je ukradel iz dispozicijskega fonda 130 tisoč kron. Sovrič se izgovarja, da so ga ministri Milovanović, Pašić in sekcijiski načelnik Spaljković pooblastili porabiti denar v srbske narodne svrhe v Bosni. Obravnava se vrši tajno.

Različne novice.

Budimpešta, 27. dec. Lukacs se je

pričel pogajati z vodji posameznih strank v parlamentu. Justhovci so mnenja, da se bodo pogajanja končala dobro, dočim je Kossuth zelo rezerviran.

Draždani, 27. dec. Policija je zaprla ruskega akademičnega slikarja Modrova, ki je pokradel po različnih muzejih več slik, med drugimi tudi v Harrachovem in dvornem muzeju na Dunaju.

Bukarešta, 27. dec. Zbornica je odobrila trgovsko pogodbo z Avstro-ogrsko s 65 proti 8 glasom.

Gradiška, 27. dec. Stekel pes je obgriznil v tukajšnji okolici 9 oseb, med njimi 3 otroke. Psa se še ni posrečilo ujeti.

Po svetu.

z **Nesreča aviatika Delessepsa** Aviatik Delesseps je poskušal s monoplanom Bleriotovega tipa severno od Orleansa poleteti 105 km daleč. Ko je že precejšen pot preletel, se mu je motor naenkrat pokvaril in stroj je padel z Delessepsom na tla. Monoplan je uničen, aviatik pa le lahko ranjen.

z **Strašen zločin** se je izvršil v Hellbühlu v Švici. V skednju živino-tržca Bisanga je izbruhnil ogenj in ko so ljudje udrli v hišo, ki je že tudi gorela, so našli trupla žene, hlapca in Bisangovega dečka ustreljena. Tudi živino-tržca pogrešajo, ker je najbrž v skednjem tramovju. Skoro gotovo je, da je on storil strašni zločin, ker bi se bil imel zagovarjati pred sodiščem radi neke nepostavnosti.

a **Smola dveh ulomilcev**. Na Dunaju sta dva vlomilca pri neki zasebni ženski razbila omaro in v trenutku, ko sta si že prilastila nakit, je prišla v sobo nečakinja obkradene osebe. Oba vlomilca sta prestrašena pobegnila vsak na svojo stran. Enega so prijeli na cesti, drugega pa, ki je skočil v tramvajski voz, je odvedel takoj policijski stražnik, ker se mu je takorekoč vsiljivo zaletel v naročje.

o **Kraljevi umor v Lisboni**. Trije politični zločinci, ki so jih zaprli v Lizboni, so baje obstali, da so umorili kralja in kraljeviča. Sodišče preiskuje zadevo, ker misli, da je našla pravo sled.

o **Parnik se je ponesrečil**. Iz Duvvera poročajo, da se je nemški parnik „Salatis“ prišedši s tovari in potniki iz Hamburga, blizu Dungenesja zaletel radi hudega vetra na prod. — Rešilni čolni so že odjadrali na kraj nesreče.

z **Hiša se je podrla radi eksplozije** v Caserti. V neki hiši so delali skrivoma eksplozivne reči in po nesreči se je ena unela. Hiša se je radi eksplozije podrla in v razvalinah pokopala 5 oseb, dočim so 3 druge ranjene.

v **Napadi na angleškega ministerkega predsednika** se še vedno ponavljajo. Ko je Asquith pred dnevi govoril v Liverpoolu in se je hotel od zborovanja peljati z avtomobilom, ste ga napadli dve sufragetki s steklenicami z ogljenokislo limonado. K sreči ste rileteli steklenici le na blazine. Napadalki so zaprli.

v **Poizkušen samomor „nadvojvode“**. Oni Gubata, ki se je izdaval v Parizu za avstrijskega nadvojvodo in izvršil na to ime več sleparij, se je poskusil v ječi obesiti. Nakano so mu pa drugi izjalovili.

v **Nenavadno drzna tatvina**. Drzna tatvina se je izvršila na kolodvorski pošti v Reki. Trije zlikovci so prišli v urad in dočim je eden na videz prav pridno snažil okna, sta ostala dva ukradla par sto kron.

a **Dr. Bärenreither** kot posredovalec v procesu proti Friedjungu ni le zaupnik grofa Aehrenthala, ampak tudi prestolonaslednika. Zato je naravno, da je posebej njegovo ponovno prijateljsko občevanje s Supilom vzbudilo največjo senzacijo. Dr. Bärenreither je — gotovo tudi v sporazumu z onimi, kojih zaupnik je bil — koaliciji tudi obljubil, da se bo odzidal proti Hrvatom in Srbom vodila popolnoma druga politika.

Poškodovani Bleriot. Bleriota so preiskovali z Röntgenovimi žarki in se prepričali, da ni nobeno rebro načeto, pač pa je morda slezeno kaj poškodovano.

Aviatik toži tudi o bolečinah trebuhu.

a **Strašen samomor** je poizkusil poročnik Lair, ki ga je francosko morskno sodišče obsodilo radi vohunstva. Zdrobil je stekleno kupico in zdrobljeno steklo je požrl v juhi; zdravniki mislijo, da mu je steklo predrlo želodec in da je izgubljen.

Vabilo na naročbo.

Slav. p. n. občinstvo vljudno vabimo na novo naročbo, stare p. n. naročnike pa, katerim je potekla koncem meseca naročnina, prosimo, da jo zopet ponovijo.

„Narodni Dnevnik“

velja za avstro-ogrske dežele:
celoletno K 25.—
polletno „ 12.50
četrletno „ 6.30
mesečno „ 2.10

Za Nemčijo:

celoletno K 28.—
za vse druge dežele in Ameriko:
K 30.—

Naročnina se pošilja vnaprej.

Upravništvo „Nar. Dnevnika“.

Ugodna prodaja.

Gospa Marija Juvancič, posestnica na Vidmu, vdova po gosp. Avguštinu Juvanciču, bivšem posestniku in gostilničarju v Rajhenburgu, želi prodati štiri vinograde v Sremiču z dvema vinogradskima hišama in eno kletjo.

Kupna cena po dogovoru, objekti se zamorejo ogledati vsaki čas proti primernodobnemu oglašenju pri lastnici. Ugodna letovišča. Kopeli v Savi blizu! Železniška zveza ugodna.

Adolf Bursik

čevljar v Celju, poleg kapucinskega mosta
izdeluje vse različne vrste obutal v
modernih fazonah in po solidnih cenah.

Priporoča se!

ANTON ŠARC

= v Ljubljani =

sv. Petra cesta šte. 8

pri nakupu platna, prtov, prtičev itd., bombaževinastega blaga, švicarskih vezil.

Opreme za neveste

perilo za gospe in gospode se
izdeluje doma in po meri.
Cene nizke. Blago dobro.

Pralnica in svetilniškatnica
v Kolodvorskih ulicah 8.

o **Pretep s sabljami** in zopet pretep. V neki vojašnici v Budimpešti sta se dvobojevala s sabljami neki nadporočnik Wänzel in profesor Tetey. Oba sta izvrstna borilca in Tetey je tako zelo silil v nasprotnika, da je popolnoma preslišal sekundantov glas, da mora stati. Z enim samim udarcem je presekel oficirja kost na senu in ga nevarno raul. dočim je dobil sam le malenkostne rane. Wänzla so spravili

bolnišnico, Tettey pa se je s sekundantom tako sprl, da se bo sedaj radi žalitve moral z njim pretepati.

o Nov zrakoplov je izvršil na Dunaju mladi inženir Stager. Naprava je v toliko znamenita, da balonu ni treba premeniti smeri, če se tudi dviga z nižine v višino. Prvi poizkus se je izborno obnesel.

o Preki sod v Skoplju. Preki sod, ki ima nalogo, da sodi ustaške čete, je obsodil na smrt dva Arnavta in enega Turka. Eden njih je bil obešen na kamenitem mostu preko Vardarja, drugi na trgu, tretji pa v bližini kolodvora pred hotelom „de la Liberté“. Preki sod je obsodil na smrt še petero drugih vstaških četnikov. Ti bodo obešeni v Velesu in Tetovu. — Obsojenci v Skoplju so bili obešeni zgodaj zjutraj, viseli pa so na vislicah do opoldne.

a Pohištvo Steinheilovkino se je te dni prodavalo v Parizu. Ker so takozvani „Apahi“ izpodrinili razne dame in gospode, ki bi bili radi kaj kupili, je izkupilo primeroma neznan.

Nadporočnik Lerch na vojaško-tehnični akademiji v Berlinu se je v svoji postelji ustrelil. Motiv mislijo da je dejstvo, ker je bil nadporočnik zapleten v neko vojnosočno postopanje.

v Glavo mu je odtrgalo. Strašna nesreča se je zgodila na Dunaju na južni železnici. — 36 let stari Karl Soška, uslužbenec južne železnice je padel z vlaka in kolesa so mu odgrizla glavo od trupla. Truplo so spravili v Inzersdorf.

u Opora človeške družbe se je zopet zrušila na Nemškem. Iz Berlinu javljajo, da je ušel pred 14 dnevi iz Weimarja bankir in nizozemski konzul Schulze, ki je na popolnoma neverojeten in nepojmljiv način kradel poverjeni denar. Državno pravdnstvo je izdalo za njim tiralico, ali najhujše pri tem je, da niti ne slutijo, kam jo je pobrisal.

u Sneženi plaz je zasul pri Innsbrucku pri vojaških vajahna smučeh cesarskega strelca Jožefa Unsinn iz Thauerja na Tirolskem. Unsinn je mrtev, več drugih zasutih so pa rešili.

v Prazne bombe so našli v Barceloni v nekem stranišču. Ko je delavec tam nekaj napravljaj, je našel 19 praznih bomb v velikosti lepega jabolka in eno drugo v velikosti kanoske kroglice. Uvedli so preiskavo.

v Bombo v železniškem vozu so našli na progi Breslau-Gleiwitz, kjer je bila prošli teden roparsko napadena, neka dama iz Newyorka. Bomba je bila polna in je ležala v mreži za prtljago v drugem razredu. Prevzela jo je policija.

v Četrť milijona kron je ukradel v obliki čeka na družbo „Creditul Petrolifer“ v Bukareštu neznan zlikovec. Tat je ček takoj zasrebril. Sumničijo nslužbenca Ottenfelda, ki je že tudi v kazenski preiskavi. Osumljenec sicer taji dejanje, a mnogokaj govori proti njemu.

u Tragedija ljubezni. Lepa grofica Mazzarella v Rimu se je sama usmrtila. Zaljubila se je v opernega pevca Schiavazzi in je hotela z njim v svet,

a Schiavazzi se jej je ustrelil, nakar mu je tudi ona sledila v smrt.

u Ruskega barona trgovca Stem-pela so zaprli v Nürnbergu radi raznih sleparij, ki jih je izvršil izlasti s tem, da se je pod imenom Ervin pl. Felow ženil z raznimi dekleti. Sumijo ga tudi, da trži z dekleti, ker je otel neko 19 let staro dekle.

Priseljenje v Ameriko — otežkočeno. Ker se nekatere parniške družbe branijo plačati račune za bolne potnike, je komisija za izseljence javila družbam, da ni vlada odgovorna za plačanje računov v bolnišnicah in da so družbe krive, če bodo sedaj še več priseljencev poslali domu. Bolni izseljenci, ki hočejo v Ameriki izstopiti, bodo morali zopet na krov nazaj, da jih zdravijo zdravniki na ladijah.

Mesto reda — disciplinarna preiskava. Slabo je steklo nekemu članu dunajskega odbora za slavnostni izprevod. Profesor Lesler z akademije tvarjajočih umetnosti je zahteval, da se naj navede proti njemu disciplinarna preiskava, ker se je v pravdi radi slavnostnega izprevoda trdilo, da je on za svoje sotrudištvo vzel odškodnino in to kljub temu, da je društvo umetnikov sklenilo delati brez materialnih interesov.

Narodni gospodar.

Poraba rožja kot živinske krme.

Vsled suše primanjkuje tudi letos v mnogih krajih živinske krme. To je posebno občutljivo v vinskih krajih, kjer se nahaja v obče malo travnikov in košenin. Opozorjam toraj na lani priobčen spis o porabi rožja kot živinske krme. Kakor znano, podarilo je c. kr. poljedelsko ministerstvo v svrhu vpeljave rožja kot krme več strojev za drobljenje. Nekateri stroji so došli šele pozno v pomladi in se toraj niso rabili; ponekod ni bilo zadostnega zanimanja, ter so stroje le malo izkoristili. V drugih okoliših na primer pri Št. Ilju v Slovenskih goricah, v Stopercih (v Halozah) pri Ljutomeru in na Vidmu ob Savi so si pa kmetovalci bili svesti koristi, ki se njim nudi s tem, da se omogoči poraba rožja kot krme, ter so stroje pridno rabili. Vsega skupaj se je v svrhu krmiljenja zdrobilo na stroje letos do 60.000 kil rožja. Seveda je to premalo, ako pomislimo, da so stroji postavljeni v okoliših, ki obsegajo skupno 12000 hektarov vinogradov in pridelajo rožja za 30 do 60 milijonov kil! Vendar so bili kmetovalci, ki so doslej delali poskuse s krmiljenjem rožja, zelo zadovoljni. Pozivam toraj vinogradnike, da to zimo bolj izrabljajo rožje kot krmo. Kakor sem že omenil v spisu, ki sem ga objavil meseca januarja t. l., je rožje le tedaj tečno, in ga živina rada je, če se poklada sveže in sočno; naj se tedaj sproti reže. Ako se rožje do rezitve ni porabilo, da se ohraniti sveže in sočno več tednov, če ga spravimo v velike kupe na senčnem kraju, ga dobro stlačimo in otežimo s kamni ali z lesom. Suho in

pljesnivo rožje seveda ni za krmo. Isto velja tudi glede starega, debelega lesa, ki se tudi ne sme dajati v stroj, sicer ga pokvari. Poleg rožja naj se poklada živini še seno, slama ali kako drugo krmilo. Stroji so postavljeni v sledečih krajih: 1. na Bizeljskem, okraj Brežice, pri ekonomu g. Janezu Malusu; 2. na Vidmu ob Savi, na posestvu Resa g. Jožefa Šribarja; 3. pri županstvu občine Sv. Barbara v spodnjih Halozah, okraj Ptuj; 4. v Mosteh pri županstvu občine Sv. Lovrenc v Slovenskih goricah, okraj Ptuj; 5. pri g. Ignacu Vrabiču v Stopercih v gornjih Halozah, okraj Ptuj; 6. v občini Veličane, okraj Ormož na posestvu g. Antona Puklavca; 7. na Tinskem, okraj Šmarje, na posestvu g. dr. Jurtela; 8. pri kneževi graščini v Konjicah; 9. v Makolah, okraj Slovenska Bistrica, pri žagi g. Jožefa Bogina; 10. v Framu pri mlinu slivniške graščine, okraj Maribor; 11. pri Repnikovem mlinu v Cirknici pod Št. Iljem v Slovenskih goricah, okraj Maribor; 12. v Pekrah pri g. Fank (prej Reiserjevo posestvo); 13. v Tržcu (občina Jurovec) okraj Ptuj pri žagi g. Jožefa Purg; 14. v Vizmetincih, okraj Ormož, pri mlinu g. Jožefa Pavličiča; 15. v Podgradju pri Ljutomeru, pri Mohoričevem mlinu; 16. pri mestni žagi v Ptuj; 17. pri g. Petovaru v Ivanjkovcih, okraj Ormož; 18. pri g. županu Hlade pri sv. Križu nad Mariborom in 19. pri županstvu občine Gornja sv. Kungota v Dolgem dolu, okraj Maribor. — Gradec, dne 9. decembra 1909. — C. kr. vinarski inšpektor na Štajerskem: Franc Matiašič.

Posojilnica v Mariboru

ob Dravi sprejme

tajnika.

Plača po dogovoru. — Vstop takoj. Prošnje z dokazili sposobnosti sprejema ravnateljstvo do 7. jan. 1910.

Deček se ponuja v uk kovaškemu mojstru.

Ponudbe sprejme uredništvo tega lista.

Trgovskega pomočnika

[sprejme s 1. februarjem]

MAKS ROBIČ, trgovina z različnim blagom in deželnimi pridelki v Središču.

Loterijske številke.

Gradec. 24. decem. 1909: 28, 51 1. 15, 5.
Dunaj. " " " 10, 80, 88, 87, 7.

Izšel je priljubljeni peti najpopolnejši letnik koledar za kmetovalca.

Noben kmetovalec, trgovec in gospodar naj ne bo brez tega praktičnega koledarja, kateri mu bo v vseh zadevah dober svetovalec. Knjižica je v žepni obliki, ima tudi praktični zapisnik in je vezana v močno usnjeno imitacijo ter velja brez poštnine K 1'60, s poštino K 1'80. Pri 10 iztisih se da jednega za nameček. Naroča se pri **lv. Bonač-u v Ljubljani.**

Znesek se naj pošlje naprej.

Za

božične praznike in novo leto

priporočam cenjenemu občinstvu iz Celja in okolice jamčeno pristni **domači konjak**, kakor tudi **slivovko**, **brinjevec** in **vinsko žganje** v steklenicah, vse iz žganjarne gosp. Roberta Diehl v Celju.

Imam tudi vedno v zalogi najfinejše vrste čaja in **Jamaika ruma.**

Franja Langerholz, Celje
Graška ulica št. 43 (Stadt Graz).

Ignac Božič

narodni krojač v Mariboru

v dr. Rosinovi hiši, Tegethoffova c. št. 16
se priporoča slavnemu občinstvu v izdelovanje vsakovrstne obleke za gospode. — Velika zaloga blaga na razpolago. 39 51—45

Cene nizke. — Postrežba točna.

izborne butelke

najboljše bizeljske, ljutomerske in konjiške starine priporoča kot zelo primerno božično in novoletno darilo

prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Zadruga ima v zalogi vsakovrstna bela in rdeča zajamčeno pristna južnoštajerska namizna vina najboljše kakovosti po zelo nizkih cenah. — **Zahtevajte cenike! Prepričajte se z poskušnjo!** Obiščite naše kleti v Gaberju pri Celju („Sokolski dom“), kjer so Vam poskušnje na razpolago!

Gostilničarji! Ogiblajte se brezvestnih tujih agentov, ogrskih in laških vinotržcev in naročajte vino pri domačem podjetju južnoštajerskih vinogradnikov.

Prva južnoštajerska vinarska zadruga v Celju.

Pisarna v Celju, Graška cesta šte. 15.